Eiropas Parlaments
2024-2029

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

2025/0132(COD)

17.10.2025

***I
ZIŅOJUMA PROJEKTS

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) 2024/1348 groza attiecībā uz jēdziena "droša trešā valsts" piemērošanu
(COM(2025)0259 – C10-0088/2025 – 2025/0132(COD))

Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja

Referente: *Lena Düpont*

Izmantoto apzīmējumu skaidrojums

*	Apspriežu procedūra
***	Piekrišanas procedūra
***I	Parastā likumdošanas procedūra (pirmais lasījums)
***II	Parastā likumdošanas procedūra (otrais lasījums)
***III	Parastā likumdošanas procedūra (trešais lasījums)

(Norādītā procedūra pamatojas uz akta projektā ierosināto juridisko pamatu.)

Grozījumi akta projektā

Parlamenta grozījumi, kas sagatavoti divās slejās

Svītrotās teksta daļas iezīmē ***treknā slīprakstā*** kreisajā slejā. Aizstātās teksta daļas iezīmē ***treknā slīprakstā*** abās slejās. Jauno tekstu iezīmē ***treknā slīprakstā*** labajā slejā.

Pirms katra grozījuma ievietotā informācijas bloka pirmā un otrā rinda norāda uz attiecīgo teksta daļu izskatāmajā akta projektā. Ja grozījums attiecas uz spēkā esošu aktu, ko paredzēts grozīt ar akta projektu, informācijas blokā papildus iekļauj trešo un ceturto rindu, kurās attiecīgi norāda spēkā esošo aktu un atbilstīgo teksta vienību tajā.

Parlamenta grozījumi, kas sagatavoti kā konsolidēts teksts

Jaunās teksta daļas iezīmē ***treknā slīprakstā***. Svītrotās teksta daļas iezīmē ar simbolu ▌ vai pārsvītro. Aizstātās teksta daļas iezīmē, ierakstot jauno tekstu ***treknā slīprakstā*** un izdzēšot vai pārsvītrojot aizstāto tekstu.
Tas neattiecas uz tīri tehniska rakstura grozījumiem, kurus izdara attiecīgie dienesti, gatavojot galīgo tekstu. Tie netiek iezīmēti.

SATURA RĀDĪTĀJS

Lpp.

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVAS REZOLŪCIJAS PROJEKTS 5

PASKAIDROJUMS 13

EIROPAS PARLAMENTA NORMATĪVAS REZOLŪCIJAS PROJEKTS

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) 2024/1348 groza attiecībā uz jēdziena "droša trešā valsts" piemērošanu
(COM(2025)0259 – C10-0088/2025 – 2025/0132(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2025)0259),

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 78. panta 2. punkta d) apakšpunktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C10-0088/2025),

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,

– ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Reglamenta 60. pantu,

– ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A10-0000/2025),

1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;

2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;

3. uzdod priekšsēdētājai nosūtīt šo nostāju Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

Grozījums Nr. 1

Regulas priekšlikums
1.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(1a) Novērtējot, vai trešā valsts atbilst nosacījumiem, lai to varētu uzskatīt par drošu trešo valsti Regulas (ES) 2024/1348 vajadzībām, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ņemt vērā to, vai minētā valsts ir iekļauta Savienības vai valsts drošu izcelsmes valstu sarakstā, kā norādīts minētās regulas 61. pantā. Valsts iekļaušana šādā sarakstā var būt uzskatāma par būtisku norādi uz vispārējo cilvēktiesību situāciju un stabilitāti minētajā valstī. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai pieteikuma iesniedzējam minētajā trešā valstī būtu faktiska piekļuve efektīvai aizsardzībai saskaņā ar neizraidīšanas principu un Regulu (ES) 2024/1348.

Or. en

Grozījums Nr. 2

Regulas priekšlikums
2. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(2) Saskaņā ar starptautiskajām bēgļu tiesībām, jo īpaši Ženēvas konvenciju, un starptautiskajām cilvēktiesībām, jo īpaši Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, nav nepieciešams, lai pastāvētu saistība starp pieteikuma iesniedzēju un drošu trešo valsti. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot drošas trešās valsts jēdzienu, ja nav iespējams noteikt saistību starp pieteikuma iesniedzēju un attiecīgo drošo trešo valsti, ja saskaņā ar nolīgumu vai vienošanos ar attiecīgo trešo valsti ir nepieciešama pieteikuma iesniedzēju, uz	(2) Saskaņā ar starptautiskajām bēgļu tiesībām, jo īpaši Ženēvas konvenciju, un starptautiskajām cilvēktiesībām, jo īpaši Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, nav nepieciešams, lai pastāvētu saistība starp pieteikuma iesniedzēju un drošu trešo valsti. Tāpēc dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot drošas trešās valsts jēdzienu, ja nav iespējams noteikt saistību starp pieteikuma iesniedzēju un attiecīgo drošo trešo valsti, ja saskaņā ar nolīgumu vai vienošanos***, ko*** ar attiecīgo trešo valsti ***noslēgusi vai nu Eiropas Savienība, vai***

kuriem attiecas minētais nolīgums vai vienošanās, iesniegto efektīvas aizsardzības pieprasījumu izskatīšana pēc būtības.	***viena vai vairākas dalībvalstis,*** ir nepieciešama pieteikuma iesniedzēju, uz kuriem attiecas minētais nolīgums vai vienošanās, iesniegto efektīvas aizsardzības pieprasījumu izskatīšana pēc būtības.
	Or. en

Grozījums Nr. 3

Regulas priekšlikums
2.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(2a) Lai nodrošinātu Savienības tiesību aktu vienādu piemērošanu un nepieļautu atšķirīgu praksi dalībvalstīs, būtu jāveicina tādu nolīgumu vai vienošanos izmantošana, ko Eiropas Savienība noslēgusi ar trešām valstīm. Šādi Savienības līmeņa instrumenti nodrošina vienotu tiesisko un procesuālo regulējumu sadarbībai patvēruma un migrācijas jomā, nodrošina atbilstību Savienības tiesību aktiem un standartiem un stiprina dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos drošas trešās valsts koncepcijas piemērošanā.
	Or. en

Grozījums Nr. 4

Regulas priekšlikums
3. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(3) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot drošas trešās valsts jēdzienu, pamatojoties uz saistību starp pieteikuma iesniedzēju un attiecīgo trešo valsti, ***saskaņā ar kuru*** pieteikuma ***iesniedzējam būtu pamatoti*** doties uz minēto ***trešo valsti***.	(3) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai piemērot drošas trešās valsts jēdzienu, pamatojoties uz saistību starp pieteikuma iesniedzēju un attiecīgo trešo valsti, ***jo ir pamatoti sagaidīt, ka*** pieteikuma ***iesniedzējs varētu*** doties uz minēto ***valsti un pieteikties uz aizsardzību minētajā valstī***.

Or. en

Grozījums Nr. 5

Regulas priekšlikums
4.a apsvērums (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(4a) Lai saglabātu drošas trešās valsts koncepcijas efektivitāti un nodrošinātu saskaņotu piemērošanu visā Savienībā, dalībvalstīm, kuras piemēro minēto koncepciju, pirms starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanas pēc būtības būtu pilnībā jāizmanto visi Regulā (ES) 2024/1348 noteiktie pamatojumi. Tādēļ tām būtu visaptveroši jāizvērtē, vai var efektīvi piemērot nosacījumus, kas attiecas uz saistību, tranzītu vai esošu nolīgumu vai vienošanos ar attiecīgo trešo valsti. Tikai tad, ja nevar piemērot nevienu no šiem nosacījumiem vai ja trešā valsts atsakās uzņemt vai uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju, pieteikuma iesniedzējam būtu jāpiešķir piekļuve patvēruma procedūrai Savienībā.

Or. en

Grozījums Nr. 6

Regulas priekšlikums
5. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(5) Ņemot vērā nepavadītu nepilngadīgo neaizsargātības situāciju un vajadzību pēc mērķtiecīga atbalsta, drošas trešās valsts jēdziens attiecībā uz nepavadītiem nepilngadīgajiem būtu jāpiemēro tikai tad, ja var konstatēt saistību vai tranzītu ar attiecīgo trešo valsti un ir izpildīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1348 59. panta 6. punkta nosacījumi. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka visos lēmumos, kas attiecas	(5) Ņemot vērā nepavadītu nepilngadīgo neaizsargātības situāciju un vajadzību pēc mērķtiecīga atbalsta, drošas trešās valsts jēdziens attiecībā uz nepavadītiem nepilngadīgajiem būtu jāpiemēro tikai tad, ja var konstatēt saistību vai tranzītu ar attiecīgo trešo valsti un ir izpildīti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2024/1348 59. panta 6. punkta nosacījumi. ***Tomēr, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka nepavadīts***

uz nepilngadīgajiem, ***pirmkārt*** tiek ņemtas vērā bērna intereses.	***nepilngadīgais rada draudus valsts drošībai vai sabiedriskajai kārtībai, dalībvalstīm vajadzētu būt arī iespējai piemērot minēto koncepciju saskaņā ar nolīgumiem vai vienošanām, kas noslēgtas ar attiecīgo trešo valsti. Visos gadījumos*** dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka visos lēmumos, kas attiecas uz nepilngadīgajiem, ***primāri*** tiek ņemtas vērā bērna intereses.
	Or. en

Grozījums Nr. 7

Regulas priekšlikums
6. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(6) Ir jāuzlabo pārredzamība attiecībā uz to, kā dalībvalstis noslēdz nolīgumus un vienošanās ar drošām trešām valstīm, lai palīdzētu dalībvalstīm un Komisijai izveidot visaptverošu pieeju migrācijas ārējai dimensijai un koordinēt to centienus attiecībā uz trešām valstīm drošas trešās valsts jēdziena piemērošanā. Tas arī ļautu uzraudzīt, vai nolīgumi vai vienošanās ar trešām valstīm atbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem. Tam būtu arī jānodrošina konsekventāka un saskaņotāka drošas trešās valsts jēdziena piemērošana visā Savienībā un jāveicina kopējās Eiropas patvēruma sistēmas vispārēja laba darbība. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāinformē Komisija un citas dalībvalstis pirms nolīgumu vai vienošanos noslēgšanas ar trešām valstīm.	(6) Ir jāuzlabo pārredzamība attiecībā uz to, kā dalībvalstis noslēdz nolīgumus un vienošanās ar drošām trešām valstīm, lai palīdzētu dalībvalstīm un Komisijai izveidot visaptverošu pieeju migrācijas ārējai dimensijai un koordinēt to centienus attiecībā uz trešām valstīm drošas trešās valsts jēdziena piemērošanā. Tas arī ļautu uzraudzīt, vai nolīgumi vai vienošanās ar trešām valstīm atbilst šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem. Tam būtu arī jānodrošina konsekventāka un saskaņotāka drošas trešās valsts jēdziena piemērošana visā Savienībā un jāveicina kopējās Eiropas patvēruma sistēmas vispārēja laba darbība. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāinformē Komisija un citas dalībvalstis pirms ***sarunu sākšanas un pirms*** nolīgumu vai vienošanos noslēgšanas ar trešām valstīm.
	Or. en

Grozījums Nr. 8

Regulas priekšlikums
7. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(7) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu risku, ka pieteikuma iesniedzēji, kuriem piemēro drošas trešās valsts ***jēdzienu***, aizbēg, tostarp ierobežojot pārvietošanās brīvību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2024/1346[2] 9. pantu vai aizturot attiecīgo pieteikuma iesniedzēju saskaņā ar tās 10. pantu, lai novērtētu pieteikumu pieņemamību.	(7) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai veikt ***visus*** nepieciešamos pasākumus, lai novērstu risku, ka pieteikuma iesniedzēji, kuriem piemēro drošas trešās valsts ***koncepciju***, aizbēg, tostarp ierobežojot pārvietošanās brīvību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2024/1346[2] 9. pantu vai aizturot attiecīgo pieteikuma iesniedzēju saskaņā ar tās 10. pantu, lai novērtētu pieteikumu pieņemamību.
[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1346 (2024. gada 14. maijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV L, 2024/1346, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).	[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1346 (2024. gada 14. maijs), ar ko nosaka standartus starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju uzņemšanai (OV L, 2024/1346, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).
	Or. en

Grozījums Nr. 9

Regulas priekšlikums
8. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
(8) Lai uzlabotu procesuālo efektivitāti, pieteikuma iesniedzējam nevajadzētu būt automātiskām tiesībām palikt dalībvalsts teritorijā, lai pārsūdzētu nepieņemamības lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz drošas trešās valsts ***jēdzienu***. Tomēr attiecīgā atgriešanas lēmuma izpilde ir jāaptur uz laiku, kurā attiecīgā persona var īstenot savas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību pirmās instances tiesā***, un tad, kad šāda*** pārsūdzība ***ir iesniegta***, ja ***pastāv*** neizraidīšanas ***principa pārkāpuma risks***.	(8) Lai uzlabotu procesuālo efektivitāti, pieteikuma iesniedzējam nevajadzētu būt automātiskām tiesībām palikt dalībvalsts teritorijā, lai pārsūdzētu nepieņemamības lēmumus, kas pieņemti, pamatojoties uz drošas trešās valsts ***koncepciju***. Tomēr attiecīgā atgriešanas lēmuma izpilde ir jāaptur uz laiku, kurā attiecīgā persona var īstenot savas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību pirmās instances tiesā***. Ja ir iesniegta šāda*** pārsūdzība, ***izpildi var apturēt tikai tad***, ja ***ir pamatoti iemesli uzskatīt***, ***ka izraidīšanas rezultātā tiktu pārkāpts*** neizraidīšanas ***princips***.
	Or. en

Grozījums Nr. 10

Regulas priekšlikums
1. pants – 1. daļa – -1. punkts (jauns)
Regula (ES) 2024/1348
59. pants – 3. punkts – 1.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
	(-1) Regulas 59. panta 3. punktā iekļauj šādu daļu:
	Novērtējot, vai trešā valsts atbilst nosacījumiem, lai to varētu uzskatīt par drošu trešo valsti saskaņā ar šo pantu, dalībvalstis var ņemt vērā to, vai minētā valsts ir iekļauta Savienības vai valsts drošu izcelsmes valstu sarakstā, kā norādīts šīs regulas 61. pantā.

Or. en

Grozījums Nr. 11

Regulas priekšlikums
1. pants – 1. daļa – 1. punkts – a apakšpunkts
Regula (ES) 2024/1348
59. pants – 5. punkts – b apakšpunkts – i punkts

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
i) pastāv saistība starp pieteikuma iesniedzēju un attiecīgo trešo valsti***, tādēļ būtu pamatoti, ka pieteikuma iesniedzējs dodas uz minēto valsti***;	i) pastāv saistība starp pieteikuma iesniedzēju un attiecīgo trešo valsti;

Or. en

Grozījums Nr. 12

Regulas priekšlikums
1. pants – 1. daļa – 1. punkts – a apakšpunkts
Regula (ES) 2024/1348
59. pants – 5. punkts – b apakšpunkts – iii punkts

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
iii) ***ar attiecīgo trešo valsti*** ir ***noslēgts***	iii) ir nolīgums vai vienošanās, ***kuru ar***

nolīgums vai vienošanās, kurā prasīts pēc būtības izskatīt efektīvas aizsardzības pieprasījumus, ko iesnieguši pieteikuma iesniedzēji, uz kuriem attiecas minētais nolīgums vai vienošanās.	***attiecīgo trešo valsti ir noslēgusi Savienība vai viena vai vairākas dalībvalstis un*** kurā prasīts pēc būtības izskatīt efektīvas aizsardzības pieprasījumus, ko iesnieguši pieteikuma iesniedzēji, uz kuriem attiecas minētais nolīgums vai vienošanās.

Or. en

Grozījums Nr. 13

Regulas priekšlikums
1. pants – 1. daļa – 1. punkts – b apakšpunkts
Regula (ES) 2024/1348
59. pants – 5. punkts – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts	*Grozījums*
Piemērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, prioritāri ņem vērā bērna intereses. Pirmās daļas b) apakšpunkta iii) punktu nepiemēro, ja pieteikuma iesniedzējs ir nepavadīts nepilngadīgais.	Piemērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, prioritāri ņem vērā bērna intereses. Pirmās daļas b) apakšpunkta iii) punktu nepiemēro, ja pieteikuma iesniedzējs ir nepavadīts nepilngadīgais***, ja vien nav pamatotu iemeslu uzskatīt, ka nepavadītais nepilngadīgais apdraud valsts drošību vai sabiedrisko kārtību saskaņā ar valsts tiesību aktiem***.

Or. en

PASKAIDROJUMS

Komisijas priekšlikums grozīt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1348, ar ko izveido kopīgu procedūru starptautiskajai aizsardzībai Savienībā, attiecībā uz drošas trešās valsts koncepcijas piemērošanu ir savlaicīgs un mērķtiecīgs solis, lai nodrošinātu, ka kopējā Eiropas patvēruma sistēma kļūst gan uzticama, gan praktiski īstenojama. Tas risina ilgstošās neatbilstības attiecībā uz to, kā dalībvalstis ir piemērojušas šo koncepciju, un reaģē uz valstu iestāžu aicinājumiem nodrošināt lielāku elastību un juridisko skaidrību.

Drošas trešās valsts koncepcija joprojām ir būtiska starptautiskās aizsardzības politikas daļa. Tās pamatprincips ir šāds: personām, kurām nepieciešama aizsardzība, tā būtu jāsaņem, bet ne obligāti Eiropas Savienībā, ja tās varētu saņemt efektīvu aizsardzību trešā valstī, kas tiek uzskatīta par viņiem drošu. Tomēr pēdējā desmitgadē šā instrumenta praktisko izmantošanu ir kavējusi procesuālā sarežģītība un atšķirīgas interpretācijas dalībvalstīs, jo īpaši attiecībā uz prasību par "saistību" starp pieteikuma iesniedzēju un trešo valsti un pārsūdzību automātisku apturošo spēku. Gan iestāžu veiktajā analīzē, gan neatkarīgo ekspertu novērtējumos secināts, ka vajadzīgos pielāgojumus var veikt, neapdraudot starptautiskos vai Savienības tiesību aktus.

Pirmais uzlabojums attiecas uz saistības kritēriju. Kā atzinis Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstais komisārs bēgļu jautājumos un apstiprinājuši tiesību zinātnieki, starptautiskajās tiesībās nav noteikta prasība, lai starp pieteikuma iesniedzēju un valsti, kas tiek uzskatīta par drošu, pastāvētu personīga saikne. Lai gan saistības esamība var atvieglot praktisko sadarbību, tā nav likumības priekšnosacījums. Tāpēc Komisija pamatoti ierosina padarīt šo elementu par fakultatīvu, tādējādi dodot dalībvalstīm rīcības brīvību noteikt, vai un kā to piemērot atkarībā no darbības apstākļiem un no tā, vai ar partnervalstīm pastāv sadarbības sistēmas vai vienošanās.

Jāņem vērā arī tas, ka priekšlikumā ir arī noteikts dalībvalstu pienākums informēt Komisiju un citas dalībvalstis pirms nolīgumu vai vienošanos noslēgšanas ar drošām trešām valstīm, kas tādējādi nodrošinās lielāku pārredzamību, savstarpēju informētību un galu galā stiprinās koordināciju un saskaņotību Savienības ārējās migrācijas pārvaldības centienos.

Šīs izmaiņas nevājina pamattiesības un nepazemina aizsardzības standartus. Gluži pretēji, tās atspoguļo realitāti, ka "saistība" daudzos gadījumos ir kļuvusi par administratīvu šķērsli, nevis par aizsardzības pasākumu. Saglabājot individuālā novērtējuma principu, tiek nodrošināts, ka katrs gadījums joprojām tiks izskatīts nolūkā apstiprināt, ka attiecīgā persona var saņemt efektīvu aizsardzību trešā valstī, tostarp tiks ievērots neizraidīšanas princips un nodrošināta piekļuve taisnīgām procedūrām. Izmaiņas attiecas nevis uz aizsardzības līmeni, bet gan dalībvalstu spēju konsekventi un efektīvi piemērot šo koncepciju.

Otrais uzlabojums attiecas uz pārsūdzības apturošo spēku. Saskaņā ar spēkā esošajiem noteikumiem nepieņemamības lēmuma pārsūdzība, kuras pamatā ir drošas trešās valsts koncepcija, automātiski aptur pārsūtīšanu līdz galīgā sprieduma pasludināšanai. Lai gan šā aizsardzības pasākuma mērķis bija aizsargāt pieteikuma iesniedzējus no izraidīšanas riska, tas ir arī izraisījis ilgstošu tiesvedību un nekonsekventu praksi visā Savienībā. Automātiskā apturošā spēka atcelšana, vienlaikus garantējot pieteikuma iesniedzēja tiesības lūgt apturēšanu tiesā, ir paredzēta, lai izbeigtu šo praksi. Tiesu iestāde joprojām ir pilnvarota piešķirt apturošu spēku, ja pastāv ticams izraidīšanas vai cita neatgriezeniska kaitējuma risks.

Šī līdzsvarotā pieeja pilnībā atbilst Pamattiesību hartas 47. pantam un gan Tiesas, gan Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrai. Ar cilvēktiesībām saistītajā judikatūrā ir skaidri noteikts, ka tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli nav automātiski jāaptur visos gadījumos, bet tikai tad, ja ar tiesiskās aizsardzības līdzekli vajadzības gadījumā var panākt apturošu spēku. Tādējādi priekšlikums nodrošina tiesisko aizsardzību, vienlaikus atjaunojot procesuālo efektivitāti. Tas arī novērš juridiskas neskaidrības, kuru dēļ pieteikuma iesniedzēji mēnešiem vai gadiem ilgi atrodas nenoteiktības situācijā, kas mazina uzticēšanos patvēruma sistēmām un rada nevajadzīgu administratīvo slogu dalībvalstīm.

Ir jāstiprina patvēruma un atgriešanas procedūru saskaņotība, veicinot vienotāku sistēmu. Precizējot un racionalizējot noteikumus, tiek stiprināta uz partnerību balstīta sadarbība ar trešām valstīm, nodrošinot, ka nolīgumi un vienošanās, kas attiecas uz drošām trešām valstīm, ir savstarpēji izdevīgi, atbilst dalītas atbildības principiem un pilnībā atbilst pamattiesībām. Tas papildina plašāku Savienības ārējās migrācijas politiku, tostarp turpmākos atgriešanas centrus un pielāgotus atpakaļuzņemšanas mehānismus, kuros galvenā nozīme joprojām ir efektīvas aizsardzības koncepcijai.

Komisijas priekšlikuma atbilstība starptautiskajām tiesībām un Ženēvas konvencijai ir pietiekama. Tas neatceļ aizsardzības pasākumus, bet gan atjauno ES tiesību aktu proporcionalitāti. Vairāki pašreizējā regulējuma elementi pārsniedz starptautiskās prasības (pārmērīga reglamentēšana), un ar šo pārskatīšanu mēs vēlamies panākt, lai šie elementi vienkārši tiktu pielāgoti faktiskajām juridiskajām saistībām.

No politiskā viedokļa šis ziņojuma projekts ir konkrēts ieguldījums Migrācijas un patvēruma pakta īstenošanā. Tas parāda, ka Savienība var rīkoties ātri, lai novērstu procesuālos šķēršļus, kas ir kavējuši tās patvēruma sistēmas pienācīgu darbību. Konkrētāk, stingrai un taisnīgai migrācijas politikai ir nepieciešams sekojošais: procedūras, kas ir ne vien ātras un izpildāmas, bet arī juridiski pamatotas un tādas, kurās tiek ievērotas pamattiesības.

Mēs vēlamies uzlabot uzticamību gan iekšēji, gan ārēji. Dalībvalstīm tiek sniegti instrumenti efektīvākai patvēruma pārvaldībai, vienlaikus skaidri norādot, ka ES joprojām ir apņēmības pilna ievērot aizsardzības vajadzības un nodrošināt atbilstību starptautiskajām saistībām starptautiskās aizsardzības jomā, taču ir apņēmusies ierobežot patvēruma sistēmas ļaunprātīgu izmantošanu un ilgstošu procesuālu kavēšanos. Mēs arī nodrošinām ātrāku sadarbību ar drošām partnervalstīm un mudinām dalīt atbildību, izmantojot strukturētas vienošanās.

Mūsu mērķis ir palīdzēt sasniegt ilgtermiņa mērķi — ilgtspējīgu Eiropas patvēruma arhitektūru, kuras pamatā ir solidaritāte, uzticēšanās un paredzamība. Tāpēc ir vajadzīga nevis konceptuāla pārskatīšana, bet gan šī pragmatiskā korekcija, nodrošinot, ka drošas trešās valsts mehānisms darbojas, kā sākotnēji paredzēts, lai nodrošinātu ātrus, taisnīgus un likumīgus rezultātus visām iesaistītajām pusēm.

Tā nav standartu pazemināšana, bet gan apliecinājums Eiropas spējai apvienot principu ar praktiskumu. Funkcionējoša un uzticama patvēruma sistēma ir neaizstājama, lai saglabātu sabiedrības uzticēšanos un solidaritāti starp dalībvalstīm. Drošas trešās valsts koncepcijas reforma ir konkrēts solis virzībā uz šo mērķi un skaidrs signāls, ka Eiropas Savienība spēj aizsargāt savas robežas, aizstāvēt savas vērtības un sasniegt rezultātus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, referente uzskata, ka Komisijas priekšlikumā ir vajadzīgi tikai

mērķorientēti uzlabojumi, lai nodrošinātu pilnīgu juridisko skaidrību un darbības saskaņotību.

Novērtējot, vai trešā valsts ir uzskatāma par drošu trešo valsti, dalībvalstis varētu ņemt vērā to, ka šī valsts jau ir iekļauta drošas izcelsmes valsts sarakstā Savienības vai valsts līmenī. Šis apstāklis var liecināt par valsts vispārējo stabilitāti un cilvēktiesību ievērošanu tajā.

Lai nodrošinātu, ka drošas trešās valsts koncepcija tiek piemērota konsekventi un efektīvi, dalībvalstīm pirms patvēruma pieteikuma izskatīšanas pēc būtības vispirms būtu jāņem vērā visi pieejamie iemesli, piemēram, saistība, tranzīts vai pastāvoša vienošanās. Tikai tad, ja neviens no tiem nav piemērojams, procedūra būtu jāturpina Savienībā.

Lai nodrošinātu Savienības tiesību aktu konsekventu piemērošanu un izvairītos no atšķirīgas prakses, būtu jāveicina ES līmeņa nolīgumu vai vienošanos ar trešām valstīm izmantošana, jo tie nodrošina vienotu satvaru, atbalsta Savienības standartus un stiprina dalībvalstu savstarpējo uzticēšanos.

Uz nepavadītiem nepilngadīgajiem drošas trešās valsts koncepcijas piemērošana neattiecas, ja to piemēro, pamatojoties uz nolīgumu vai vienošanos ar drošu trešo valsti. Tomēr būtu jāļauj dalībvalstīm piemērot šo koncepciju uz šāda pamata, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka nepilngadīgais apdraud valsts drošību vai sabiedrisko kārtību. Tādējādi tiek saglabāts līdzsvars starp aizsardzību un drošību un nodrošināta saskaņotība ar spēkā esošajiem noteikumiem robežprocedūrā.

Ņemot vērā to, ka nekontrolēti bēgšanas riski apdraudētu drošas trešās valsts koncepcijas piemērošanu, dalībvalstīm būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai novērstu šādu bēgšanu.

Visbeidzot, mēs ierosinām uzlabot noteikumus par apturošo spēku, precizējot, ka izpildi var apturēt tikai tad, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka izraidīšana būtu neizraidīšanas principa pārkāpums. Tādējādi tiktu nodrošināta pamattiesību pilnīga ievērošana, vienlaikus izvairoties no nevajadzīgas procesuālas kavēšanās.

Referente atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu un atbalsta tās ātru pieņemšanu ar dažiem precizējumiem, kuru mērķis ir stiprināt juridisko noteiktību un pārredzamību. Panākot elastību attiecībā uz saistības kritēriju un apstiprinot pārskatītos noteikumus par apturošo spēku, Eiropas Parlaments var palīdzēt izveidot saskaņotu sistēmu, kas nodrošina gan aizsardzību, gan efektivitāti.